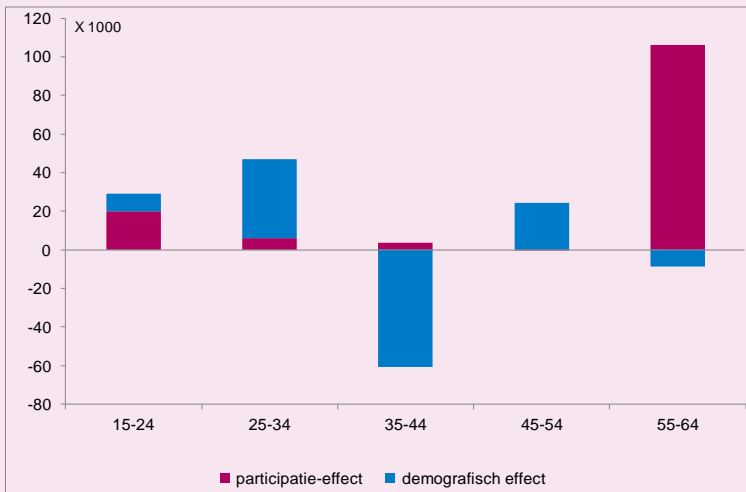

Wie zitten er achter de stijging van de beroepsbevolking?

Het vorige kader liet zien dat de oploop van de werkloosheid deels is veroorzaakt door een verhoogde instroom van onsuccesvolle toetreders op de arbeidsmarkt. Met hun toetreding steeg ook de beroepsbevolking. Een andere belangrijke reden voor de groei van de beroepsbevolking is de langere participatieduur van ouderen, die niet direct zichtbaar is in de stroomcijfers in de figuur uit het vorige kader. Deze langere participatieduur kan ook van invloed zijn op de werkloosheid, omdat toetreders en werklozen hierdoor op korte termijn een lagere kans hebben op het vinden van een baan.

Onderstaande figuur laat zien dat 55-plussers een groot aandeel hadden in de stijging van de beroepsbevolking van het vierde kwartaal van 2012 ten opzichte van het tweede kwartaal van 2011. De mutatie van de beroepsbevolking is opgesplitst in een demografisch effect en een participatie-effect. De beroepsbevolking binnen een leeftijdsklasse kan namelijk stijgen doordat de bevolkingsomvang toeneemt (het aantal 55-plussers groeit), of doordat een groter deel van de mensen binnen de klasse participeert.

Stijging beroepsbevolking uitgesplitst naar cohorten 2012-IV ten opzichte van 2011-II

Participatie-effecti(t): $(BPGi(t) - BPGi(t-1)) * PBi(t)$. Demografisch effecti(t): $(PBi(t) - PBi(t-1)) * BPGi(t-1)$. PBi = potentiële beroepsbevolking, $BPGi$ = bruto-participatiegraad. De onderliggende data zijn gecorrigeerd voor seizoenpatronen en in de figuur is de nationale definitie van de beroepsbevolking gehanteerd.

Wat opvalt, is het forse participatie-effect bij de 55-plussers. De participatiestijging van deze groep is waarschijnlijk het resultaat van ouderen die later dan voorheen met pensioen gaan. In het vorige decennium is vervroegde uitstroom bemoeilijkt en daarnaast blijven ouderen mogelijk langer werken vanwege zorgen om het pensioen. Verder speelt de participatiestijging van vrouwen uit het verleden een rol. Deze stijging werkt vertraagd door in het aanbod van ouderen, omdat het aandeel niet-werkende vrouwen binnen deze leeftijdsklasse geleidelijk afneemt. Door deze drie effecten stijgt de arbeidsparticipatie binnen deze groep zonder dat extra mensen zich hebben aangeboden op de arbeidsmarkt. De stroomcijfers wijzen in vergelijking met het participatie-effect op een beperkte instroom van 45-plussers.

Ook jongeren (15-24) zijn meer gaan participeren. Hun participatie ligt echter nog altijd onder het niveau van vóór het uitbreken van de kredietcrisis: in 2008 participeerde 45,9% van de jongeren op de arbeidsmarkt, tegen 42,6% in 2012. Bij de middengroep 25-44 is het participatie-effect klein, maar op het niveau van geslacht is er meer dynamiek: de participatie onder mannen daalde met 12.000 personen, terwijl de participatie onder vrouwen met 21.000 personen steeg.